

Bachelor of Library and Information Science (Semester-I) (Old) Examination**LIBRARY ORGANIZATION****BL—102**

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

- Note** :— (1) Attempt all questions.
 (2) All questions carry equal marks.
 (3) Solve all **8** multiple choice questions having **2** marks each.

1. Explain various tools used for book selection in University Library.

OR

Write on Need and Purpose of Book Selection. Explain the 'Drury's Principle of Book Selection.

2. Write on :
 - (a) Functions of acquisition section
 - (b) Good Offices Committee (GOC)
 - (c) Acquisition process of books
 - (d) Types of Periodicals

OR

- (e) Processing of non-book materials
 - (f) Acquisition of serials
 - (g) Sources of acquisition
 - (h) Role of GOC (Good Offices Committee) in Acquisition
3. Write on :
 - (a) Circulation work definition and importance
 - (b) Advantages of computerized charging system
 - (c) Newark charging system
 - (d) Activities in circulation section

OR

- (e) Browne charging system
 - (f) History and development in charging system
 - (g) Pre-requisites of a good charging system
 - (h) Use of Barcode in charging system
4. What are library statistics ? Write its purpose and types.

OR

Define the rules and regulation of Library. How you will prepare rules and regulation for college library ?

5. Choose correct options :
 - (i) Books lost from the library are known through _____.
 - (a) Stock verification
 - (b) Charging and discharging
 - (c) Shelf list
 - (d) Accession Register

- (ii) Outdated and seldom used books are withdrawn from the library known as _____.
(a) Shelving (b) Weeding
(c) Circulating (d) Guiding
- (iii) _____ is the pioneer of Open Access System in British Library.
(a) John Dana (b) Ranganathan
(c) Nina C. Browne (d) J. D. Browne
- (iv) Library users do not have permission to search a specific book on shelves in _____.
(a) Open Access (b) Closed Access
(c) OPAC (d) None of the above
- (v) Stock verification can be done by _____.
(a) Manually (b) Computerized
(c) Barcode Gun (d) All of the above
- (vi) _____ are the types of Binding books.
(a) Leather (b) Hard and paper back
(c) Spiral (d) All of the above
- (vii) Books misplaced on the shelves by readers are restored. This work is referred to as _____.
(a) Shelving (b) Stock verification
(c) Shelf rectification (d) Shifting
- (viii) The objective of library book binding is _____.
(a) Proper Organisation (b) Accessibility
(c) Durability (d) Humidity Control

Bachelor of Library and Information Science (Semester-I) (Old) Examination

LIBRARY ORGANIZATION

BL—102

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

सुचना :— (1) सर्व प्रश्न सोडवा.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(3) प्रत्येकी 2 गुण असलेले सर्व आठ बहूपर्यायी प्रश्न सोडवा.

1. विद्यापिठ ग्रंथालयात ग्रंथ निवडांसाठी उपयोगात येणारी विविध साधने स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रंथ निवडांचे गरज आणि उद्देश लिहा. ड्युरांचे ग्रंथ निवडांचे तत्वे स्पष्ट करा.

2. खालील बाबींवर लिहा :

(अ) ग्रंथोपार्जन विभागाचे कार्ये

(ब) गुड ऑफिसेस कमिटी (GOC)

(क) ग्रंथांची ग्रंथोपार्जन प्रक्रिया

(ड) नियतकालिकाचे प्रकार

किंवा

(इ) अपुस्तकीय सामुग्रीचे सीपस्कार

(फ) नियतकालिकांचे सपिस्कार

(ग) ग्रंथोपार्जन स्त्रोत

(ह) ग्रंथोपार्जन मध्ये गुड ऑफिसेस कमिटीची (GOC) भुमीका.

3. खालील बाबींवर लिहा :

4×4=16

(अ) देवघेव कार्य व्याख्या आणि महत्व

(ब) संगठनाकृत देवघेव पद्धतीचे फायदे

(क) नेवार्क देवघेव पद्धत

(ड) देवघेव विभागातील कार्य

किंवा

(इ) ब्राउनी देवघेव पद्धत

(फ) देवघेव पद्धतीचा इतिहास आणि विकास

(ग) प्रभावी देवघेव प्रक्रियेतील आवश्यक बाबी

(ह) देवघेव पद्धतीमध्ये बारकोडचा उपयोग.

4. ग्रंथालय सांख्यिकी म्हणजे काय ? ग्रंथालय सांख्यिकांचे उद्देश व प्रकार लिहा.

किंवा

ग्रंथालयाचे नियम आणि परिनियम स्पष्ट करा. महाविद्यालयीन ग्रंथालयाकरिता नियम आणि परिनियम तुम्ही कसे तयार करू शकाल.

5. योग्य पर्याय निवडा :

- (1) ग्रंथालयातून हरविलेली ग्रंथ _____ या प्रक्रियेद्वारे माहित होतात.
(अ) ग्रंथ पडतालणी (ब) ग्रंथ देवघेव
(क) शेल्फ यादी (ड) ग्रंथनोंद वही
- (2) ग्रंथालयातून कालबाह्य आणि क्वचित वापरलेली ग्रंथ काडून टाकणे या प्रक्रियेला म्हणतात _____.
(अ) शेल्फिंग (ब) विडींग
(क) सॅक्युलेंटिंग (ड) गाइडिंग
- (3) _____ हे ब्रिटिश ग्रंथालयाचे मुक्तद्वार पद्धतीचे प्रणेते आहे.
(अ) जॉन डाना (ब) रंगनाथन
(क) निना सी. ब्राऊन (ड) जे. डी. ब्राऊन
- (4) _____ मध्ये ग्रंथालयीन वाचकांना एखादा विशिष्ट ग्रंथ शोधण्याची परवानगी नसते.
(अ) मुक्तद्वार (ब) बंदद्वार
(क) OPAC (ड) वरीलपैकी नाही
- (5) ग्रंथपडतालणी _____ द्वारे केल्या जावू शकते.
(अ) मॅन्युवॅली (ब) संगणीकृत
(क) बारकोड गण (ड) वरीलपैकी सर्व
- (6) _____ हे ग्रंथ बांधणीचे प्रकार आहेत.
(अ) चामडी (लेदर) (ब) हार्ड आणि पेपर बॅक
(क) स्पायरल (ड) वरीलपैकी सर्व
- (7) वाचकाद्वारे चुकांच्या ठिकाणी ठेवलेल्या पुस्तके परत आपल्या शेल्फमध्ये ठेवणे या कार्याला म्हणतात _____.
(अ) शेल्फिंग (ब) ग्रंथ पडतालणी
(क) शेल्फ रेक्टिफिकेशन (ड) शिफ्टिंग
- (8) _____ हे ग्रंथ बाधनिचा उद्देश आहे.
(अ) योग्य संघटन (ब) सुलभता
(क) टिकाऊपणा (ड) आर्द्रता नियंत्रण